

Τίτλος Μαθήματος	Ηθική και Δεοντολογία στη Φυσικοθεραπεία				
Κωδικός Μαθήματος	PHYS107				
Τύπος μαθήματος	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ				
Επίπεδο	Πτυχίο (Επίπεδο 1)				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	1 ^ο Έτος / Χειμερινό				
Όνομα Διδάσκοντα	Δρ Αλεξάνδρα Σκίτσου				
ECTS	3	Διαλέξεις / εβδομάδα	2	Εργαστήρια / εβδομάδα	
Σκοπός του Μαθήματος	<p>Σκοπός του μαθήματος είναι να καταστήσει τους φοιτητές ικανούς να κατανοούν τις έννοιες και τις αρχές της επιστημονικής και επαγγελματικής ηθικής και να εφαρμόζουν τις ιδιαίτερες δεοντολογικές διαστάσεις που υπεισέρχονται κατά την εξάσκηση του επαγγέλματος του Φυσικοθεραπευτή.</p> <p>Ειδικότερα, αναλύονται σε βάθος μία σειρά από ηθικά διλήμματα τα οποία απαντώνται στην έρευνα. Προβλήματα όπως η στάθμιση κινδύνων-ωφελημάτων, η σύγκρουση συμφερόντων, συναίνεση μετά από πληροφόρηση, υποκατάστατη λήψη απόφασης, εμπορευματοποίηση έρευνας, και έρευνα όπου συμμετέχουν ευαίσθητες ομάδες ασθενών (παιδιά, άτομα με νοητική στέρηση κ.ά.) αναλύονται ώστε ο/η φοιτητής/τρια να μπορεί να τα εντοπίζει να τα επεξεργάζεται και να απαντά σε αυτά.</p> <p>Οι φοιτητές αναγνωρίζουν το δεοντολογικό ρόλο τους ως επαγγελματίες υγείας και έχοντας αποκτήσει τις ικανότητες να εφαρμόζουν κριτήρια δεοντολογικής θεώρησης αποκτούν ιδίαν άποψη πάνω σε όλα τα σύγχρονα ηθικά ζητήματα. Με επαγγελματισμό και υπευθυνότητα μπορούν να ανταποκριθούν και να λαμβάνουν δύσκολες αποφάσεις σε αξιακές αντιπαραθέσεις στην κλινική πρακτική, στην φυσικοθεραπευτική έρευνα και στις σχέσεις τους με τους ασθενείς, με τους υπόλοιπους θεραπευτές υγείας και το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.</p>				

<p>Μαθησιακά αποτελέσματα</p>	<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση της θεωρίας , ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να κατανοεί ηθικές θεωρίες και τη δεοντολογική θεώρηση στο επάγγελμα, • να αξιολογεί και να διατυπώνει με καθαρότητα τις αρχές που πρέπει να διέπουν τις σχέσεις φυσικοθεραπευτή - ασθενή, • να έχει τις απαραίτητες γνώσεις και να μπορεί να χρησιμοποιεί αρχές και αξίες ώστε να αναλύει και να αξιολογεί ηθικά προβλήματα στο επάγγελμα, • να μπορεί να αντιμετωπίσει και να επιλύει δεοντολογικά προβλήματα που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή της ερευνητικής διαδικασίας και κλινικής πρακτικής, • να έχει τις απαραίτητες γνώσεις και να μπορεί να χρησιμοποιήσει αρχές και αξίες ώστε να αναλύει και να αξιολογεί ηθικά προβλήματα στο επάγγελμα, όπως π.χ. σύγκρουση από διαφορές στην στοχοθεσία καθενός από τα δύο μέρη ή αντιπαράθεση μεταξύ της αρχής της ωφέλειας και της αυτονομίας του ασθενή, • να κατανοεί τους διαφορετικούς και συνεχώς μεταβαλλόμενους ρόλους, σχέσεις, και υπευθυνότητες των φυσικοθεραπευτών, • να κατανοεί σε βάθος την ιστορική διαδρομή των ηθικών προβλημάτων στην έρευνα έχοντας γνώση των αρχών που διέπουν τις επιτροπές ηθικής για την έρευνα λαμβάνοντας υπόψη κυρίως για Έρευνα στην Βιοϊατρική όπως και την αντιπαράθεση επιχειρημάτων στα κυριότερα επίμαχα θέματα, • να εξοικειωθεί με τον Κώδικα Δεοντολογίας των Φυσικοθεραπευτών με το τρέχονομικό καθεστώς σε επιστημονικά θέματα της Φυσικοθεραπείας. 		
<p>Προαπαιτούμενα</p>	<p>Όχι</p>	<p>Συναπαιτούμενα</p>	<p>Όχι</p>
<p>Περιεχόμενο Μαθήματος</p>	<p>Ενότητα 1. Ηθικά διλήμματα στις επιστήμες υγείας. Κριτική σκέψη και ηθικά διλήμματα.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ηθικά διλήμματα στην φυσικοθεραπεία. • Περιπτώσεις στη φυσικοθεραπεία όπου υπάρχουν συγκρουόμενες ηθικές υποχρεώσεις. <p>Ενότητα 2 . Ηθικέςθεωρίες στην Βιοηθική Ι - Ηθική των συνεπειών (ωφελιμισμός).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αρχή της μεγίστης ευχαρίστησης. • Προβλήματα της θεωρίας του ωφελιμισμού. 		

- Ωφελιμισμός στις επιστήμες υγείας.

Ενότητα 3. Ηθικές θεωρίες στην Βιοηθική II - Ηθική του καθήκοντος, Ηθική της αρετής.

- Αρχές ηθικής βασισμένες σε κανόνες λογικής.
- Κατηγορική προστακτική.
- Προβλήματα της ηθικής του καθήκοντος.
- Ηθική του καθήκοντος στις επιστήμες υγείας.
- Ο ηθικός χαρακτήρας και οι αρετές του ατόμου.
- Προβλήματα της ηθικής της αρετής.
- Ηθική της αρετής στις επιστήμες υγείας.

Ενότητα 4. Βιοηθική και Φυσικοθεραπεία.

- Περιπτώσεις ηθικών διλημάτων από την φυσικοθεραπευτική πρακτική.

Ενότητα 5. Περιπτωσιολογία (καζουιστική μέθοδος).

- Ιστορική εξέλιξη της περιπτωσιολογίας.
- Ηθική της περίπτωσης.
- Μελέτη περιπτώσεων και εφαρμογές στην Φυσικοθεραπεία.
- Μοντέλο ενιαίας προσέγγισης των τεσσάρων βασικών αρχών και περιπτωσιολογίας.
- Μελέτη περιπτώσεων και εφαρμογές στην Φυσικοθεραπεία.

Ενότητα 6. Οι 4 βασικές αρχές στην Βιοηθική (αυτονομία, δικαιοσύνη, αρχή της ωφέλειας ή ευεργεσίας – beneficence, αρχή της μη βλάβης - non maleficence).

- Ιστορική εξέλιξη της θεωρίας των 4 βασικών αρχών.
- Τρόπος λύσης ηθικών προβλημάτων σύμφωνα με την θεωρία των 4 βασικών αρχών και σύνδεση με την κοινή ηθική (common morality).
- Ειδίκευση και ισοστάθμιση (specification and balancing).
- Μελέτη περιπτώσεων και εφαρμογές στην Φυσικοθεραπεία.

Ενότητα 7. Αυτονομία.

- Εσωτερική και εξωτερική αυτονομία.
- Ο "γνωρίζω τι θέλει" ασθενής και κατανόηση πληροφοριών.
- Συναίνεση μετά από πληροφόρηση.
- Εμπιστευτικότητα.

Ενότητα 8. Ενδιάμεση αξιολόγηση των σπουδαστών.

- Αξιολογείται η επίδοση των σπουδαστών σύμφωνα με την αξιολόγηση του μαθήματος όπως αναφέρεται παρακάτω.

Ενότητα 9. Δικαιοσύνη.

- Θεωρίες δικαιοσύνης.
- Δίκαια κατανομή πόρων.

Ενότητα 10. Αρχή του μη βλαβερού - non maleficence.

- Προστατεύοντας τον ασθενή.

Ενότητα 11. Αρχή της ωφέλειας ή ευεργεσίας – beneficence.

- Εξισορρόπηση μεταξύ κινδύνων και ωφελημάτων.
- Αξία της ζωής.
- Πατερναλισμός – αντιπαράθεση μεταξύ της αρχής της ωφέλειας και αυτονομίας του ασθενή.

Ενότητα 12. Ηθικά διλλήματα στην έρευνα στις επιστήμες υγείας.

- Ιστορική εξέλιξη προβλημάτων στην έρευνα.
- Τι κάνει μία έρευνα ηθικής; Προϋποθέσεις για έρευνα σε ηθικά πλαίσια.
- Διακήρυξη του Ελσίνκι¹ και Οδηγίες για Έρευνα στην Βιοϊατρική

Ενότητα 13. Η υπευθυνότητα του Φυσικοθεραπευτή.

- Ηθικές υποχρεώσεις του επαγγελματία υγείας.
- Υπευθυνότητα απέναντι στους ασθενείς, απέναντι στους λειτουργούς υγείας, απέναντι στην κοινωνία.
- Ηθική και νομική υπευθυνότητα του Φυσικοθεραπευτή.
- Ελληνική και ξένη Νομοθεσία, ιστορική αναδρομή της Νομοθεσίας.
- Πιστοποίηση υπηρεσιών υγείας ISO.

Ενότητα 14. Η έννοιες της υγείας, της αναπηρίας και του 'καλού του ασθενούς'.

- Ιστορική διαδρομή των εννοιών. Ορισμός των εννοιών και συγκρούσεις.
- Αξιολόγηση υπηρεσιών, πιστοποίηση, έλεγχος ποιότητας στην υγεία.

	<ul style="list-style-type: none"> Αξιολογείται η συνολική επίδοση των σπουδαστών σύμφωνα με τον κανονισμό σπουδών του Ιδρύματος και τον τρόπο αξιολόγησης του μαθήματος όπως αναφέρεται παρακάτω.
<p>Μεθοδολογία Διδασκαλίας</p>	<p>Θεωρία</p> <p>Η διδασκαλία του μαθήματος συμπεριλαμβάνει διαλέξεις για την προσφορά του θεωρητικού υπόβαθρου. Στη διδασκαλία χρησιμοποιούνται αναλυτικές σημειώσεις με PowerPoint και υλικό πλούσιο σε εικόνες και videos. Μέθοδοι όπως μελέτες περίπτωσης, κλινικά σενάρια, συζήτηση, ερωτήσεις / απαντήσεις χρησιμοποιούνται στην μεθοδολογία διδασκαλίας ανάλογα με τη φύση του μαθήματος. Χρησιμοποιείται επίσης σχετικό υλικό δημοσιευμένο σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά για παρακολούθηση των πιο πρόσφατων εξελίξεων σχετικών με το αντικείμενο του μαθήματος.</p>
<p>Βιβλιογραφία</p>	<p>Κύρια Συγγράμματα:</p> <p>Πουλής Ι.- Βλάχου Ε. <i>Βιοηθική – Δεοντολογία, Νομοθεσία στις Επιστήμες Υγείας</i> Ιατρικές Εκδόσεις Κωνσταντάρας. 2016</p> <p>Harris J. <i>The Value of Life – An Introduction to Medical Ethics</i>. London: Routledge & Kegan Paul; 1985.</p> <p>Beauchamp TL, Childress JF. <i>Principles of Biomedical Ethics</i>. 5th ed. New York: Oxford University Press; 2001.</p> <p>Mill, John Stuart, <i>On Liberty and other writings</i>, Collini Stefan (ed.) (Cambridge University Press, 1989)</p> <p>Αναφορές:</p> <p>American Physical Therapy Association <i>Vision Statement for Physical Therapy 2020</i> (Vision 2020). Alexandria, Va: APTA, 2000; http://www.apta.org/AM/Template.cfm?Section=Vision_20201&TEMPLATE=/CM/ContentDisplay.cfm&CONTENTID=39951</p> <p>American Physical Therapy Association, <i>Guide for Professional Conduct</i>. http://www.apta.org/AM/Template.cfm?Section=Ethics_and_Legal_Issues1&TEMPLATE=/CM/ContentDisplay.cfm&CONTENTID=14342</p>

	<p>American Physical Therapy Association. <i>Code of Ethics</i>. http://www.apta.org/AM/Template.cfm?Section=Ethics_and_Legal_Issues1&TEMPLATE=/CM/ContentDisplay.cfm&CONTENTID=21760</p> <p>American Physical Therapy Association. House Adopts Goals Representing 2004 Priorities of APTA. Alexandria, Va: American Physical Therapy Association; 2000. http://www.apta.org/AM/Template.cfm?Section=Archives2&Template=/Customsource/TaggedPage/PTIssue.cfm&Issue=06/24/2003</p> <p>Australian Physiotherapy Association. <i>Code of Conduct</i>. http://apa.advsol.com.au/staticcontent/download/APACodeOfConduct.pdf.</p> <p>Australian Physiotherapy Association. <i>Policy and procedures manual</i>. Melbourne; Australian Physiotherapy Association: 2000.</p>
Αξιολόγηση	<p>Συνεχής αξιολόγηση (50%):</p> <p>Η αξιολόγηση μπορεί να περιλαμβάνει οποιονδήποτε συνδυασμό των ακόλουθων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γραπτή και/ή προφορική, και αποτελείται από ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, σύντομης απάντησης, ερωτήσεις ανοικτού τύπου και/ή ερωτήσεις έκθεσης, οι οποίες ευθυγραμμίζονται με τα μαθησιακά αποτελέσματα, προκειμένου να αξιολογηθεί η θεωρητική γνώση που αποκτήθηκε. Οι ερωτήσεις διασφαλίζουν ότι οι φοιτητές θα επιδείξουν βαθιά κατανόηση του αντικείμενου και θα εφαρμόσουν τις γνώσεις τους για την επίλυση προβλημάτων ή την ανάλυση σεναρίων. • Οι εργασίες και τα ερευνητικά σχέδια παρέχουν ευκαιρίες στους φοιτητές να εφαρμόσουν τις θεωρητικές τους γνώσεις με πρακτικό τρόπο. Οι εργασίες είναι σχεδιασμένες με τρόπο που να απαιτούν κριτική σκέψη, έρευνα, ανάλυση και σύνθεση πληροφοριών. Τα ερευνητικά σχέδια μπορεί να είναι ατομικά, ή ομαδικά και πρέπει να ευθυγραμμίζονται με τα μαθησιακά αποτελέσματα. Οι φοιτητές αξιολογούνται ως προς την ποιότητα της εργασίας τους, το βάθος της κατανόησης που επιδεικνύουν και την ικανότητά τους να επεξηγούν αποτελεσματικά τις ιδέες τους. Οι εργασίες και τα ερευνητικά σχέδια μπορούν να είναι ατομικές ή ομαδικές. • Η Χρήση μελετών περίπτωσης ή ασκήσεων επίλυσης προβλημάτων για την αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο οι φοιτητές μπορούν να εφαρμόσουν τις θεωρητικές γνώσεις σε πραγματικές καταστάσεις. Στους φοιτητές παρουσιάζονται σενάρια που απαιτούν ανάλυση, κριτική σκέψη και εφαρμογή

	<p>θεωρητικών περιεχομένων και αξιολογούνται με βάση την ικανότητά τους να πραγματοποιούν προφορικές παρουσιάσεις, να εξετάζονται με <i>nina voce</i>, να εντοπίζουν και να αξιολογούν σχετικές πληροφορίες, να προτείνουν λύσεις και να αιτιολογούν τις επιλογές τους.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαδικτυακά κουίζ ή διαδραστικές αξιολογήσεις: Τα διαδικτυακά κουίζ ή οι διαδραστικές αξιολογήσεις, ή αναστοχαστική γραφή μπορούν να χρησιμοποιηθούν μέσω της πλατφόρμας Moodle, για τη δημιουργία κουίζ με διάφορες μορφές ερωτήσεων. Αυτές οι αξιολογήσεις μπορούν να είναι αυτορρυθμιζόμενες ή χρονομετρημένες και μπορεί να παρέχεται άμεση ανατροφοδότηση στους μαθητές. • Συζητήσεις στην τάξη: Οι φοιτητές συμμετέχουν σε συζητήσεις στην τάξη για την αξιολόγηση των θεωρητικών τους γνώσεων. Ενθαρρύνεται η ενεργός συμμετοχή για να ακονίσουν τις δεξιότητες κριτικής σκέψης τους, θέτοντας ερωτήσεις ανοικτού τύπου και διευκόλυνσης του διαλόγου τους. • Αξιολόγηση από ομότιμους και αυτοαξιολόγηση: Ανατίθεται στους φοιτητές να αναθεωρούν και να παρέχουν ανατροφοδότηση σε εργασίες των άλλων, ενθαρρύνοντάς τους να αξιολογούν κριτικά την κατανόηση των συμφοιτητών τους και να παρέχουν εποικοδομητικές προτάσεις. <p>Τελική εξέταση (50%): Περιεκτική τελική εξέταση, για την αξιολόγηση της συνολικής θεωρητικής γνώσης των φοιτητών. Αυτές οι αξιολογήσεις καλύπτουν ένα ευρύτερο φάσμα θεμάτων και μαθησιακών αποτελεσμάτων από ολόκληρο το πρόγραμμα σπουδών, για να εκτιμηθεί η κατανόηση και η ενσωμάτωση της γνώσης των φοιτητών σε διάφορους τομείς.</p>
Γλώσσα	Ελληνικά / Αγγλικά